

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tobaksaccis

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om tobaksaccis ändras i fråga om definitionerna av cigarrer och cigariller. Förslaget ansluter sig till rådets direktiv om ändring av lagstiftningen om tobaksbeskattnings.

Dessutom föreslås att i lagen görs en teknisk ändring i fråga om skattefrihet för tobaksprodukter.

Lagen avses träda i kraft den 1 juli 2002.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Allmänt

Om tobaksaccis bestäms i lagen om tobaksaccis (1470/1994). Tobaksaccis uppbärs på cigaretter, cigarrer, cigariller samt pip- och cigarettobak. Pip- och cigarettobak har beskattningsmässigt ytterligare delats upp i två produktgrupper, dvs. finskuren tobak som skall rullas till cigaretter samt annan pip- och cigarettobak. Dessa tobaksprodukter hör till gemenskapens harmoniserade accissystem och kommersiella transporter mellan medlemsstaterna sker huvudsakligen mellan skattefria lager.

Lagen om tobaksaccis innehåller också definitioner av olika tobaksprodukter. Sålunda avses t.ex. med cigarrer och cigariller tobaksrullar som kan rökas som sådana och 1) som är helt framställda av naturtobak; 2) i vilka det yttersta täckbladet är av naturtobak; 3) i vilka det yttersta täckbladet har samma färg som en vanlig cigarr och i vilka dessutom finns ett omblad; täckbladet och ombladet skall vara av rekonstituerad tobak; av de tobaksbitar som utgör fyllning skall minst 60 viktprocent vara mer än 1,75 millimeter i såväl längdriktningen som på bredden; täckbladet skall vara lindat i spiralform omkring produkten på sådant sätt att det är i minst 30 graders spetsig vinkel mot längdaxeln; eller 4) i vilka det yttersta täckbladet är ett omslag

tillverkat av rekonstituerad tobak av samma färg som en vanlig cigarr; produktens styckevikt, med undantag för filter eller holken, skall vara minst 2,3 gram; av de tobaksbitar som utgör fyllning skall minst 60 viktprocent vara mer än 1,75 millimeter i såväl längdriktningen som på bredden; av produktens längd skall minst en tredjedel ha ett omkretsmått på minst 34 millimeter.

Skatten på cigarrer och cigariller är 22 procent av detaljhandelspriset. Däremot är accisen på cigaretter 15,13 euro per 1 000 styckena och dessutom 50 procent av detaljhandelspriset, vilket är avsevärt högre än skatten på cigarrer och cigariller.

Utom på ovannämnda tobaksprodukter uppbärs accis nationellt, enligt lagen om tobaksaccis, också på cigarettpapper samt på andra produkter som innehåller tobak. Sistnämnda produkter omfattas dock inte av gemenskapens harmoniserade accissystem.

Enligt hänvisningsbestämmelsen i 10 § lagen om tobaksaccis är alla tobaksprodukter som exporteras utanför gemenskapen skattefria, såsom bestäms i lagen om påförande av accis (1469/1994), oberoende av om det är fråga om tobaksprodukter som omfattas av gemenskapens harmoniserade system, eller av det nationella systemet. I fråga om produkter som levereras för konsumtion annanstans inom gemenskapens territorium än i Finland är situationen en annan. Produkter som omfattas av det harmoniserade accissy-

stemet kan enligt 16 § lagen om påförande av accis under vissa förutsättningar skattefritt skickas till en annan medlemsstat.

Under flera års tid har det på den europeiska marknaden funnits en produkt som i avseende på sin funktion, sin smak, sitt filter och sitt utseende måste betraktas som en cigarett, utom att den har samma färg som en cigarr, eller cigarill. Produktens färg är inte vit, såsom cigaretters färg i allmänhet, och täckbladet är fyllt med skuren tobak och inte med riven blandning. Framställningsmetoden är densamma som för cigaretter. Enligt nuvarande gemenskapslagstiftning beskattas produkten i medlemsstaterna enligt samma skattesats som cigarrer och cigariller, eftersom produkten motsvarar definitionen på dessa produkter.

1.2. Gemenskapens tidigare direktiv om tobaksaccis

Skatt på cigaretter uppbärs enligt direktiv 92/79/EEG om tillnärmning av skatt på cigaretter och skatt på andra tobaksprodukter än cigaretter enligt direktiv 92/80/EEG om tillnärmning av skatter på andra tobaksvaror än cigaretter. Dessa direktiv har ändrats år 1995 genom direktiv 95/59/EG om andra skatter än omsättningsskatter som påverkar förbrukningen av tobaksvaror. Dessutom har utfärdats direktiv 99/81/EG om ändring av ovannämnda direktiv.

På cigaretter skall medlemsstaterna uppbära en allmän minimiaccis som skall utgöra minst 57 procent av detaljhandelspriset, inklusive samtliga skatter, för cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. Den allmänna minimiaccisen består av en på basen av detaljhandelspriset beräknad proportionell andel sk värderelaterad skatt samt av en på basen av volym beräknad andel sk enhetsrelaterad skatt. Dessutom får medlemsstaterna på cigaretter uppbära minimiaccis, förutsatt att denna inte medför en höjning av den totala skattebelastningen till mer än 90 % av den totala skattebelastningen på den mest efterfrågade priskategorin av cigaretter.

Skatter som uppbärs på andra tobaksprodukter än cigaretter kan vara antingen värderelaterade skatter, enhetsrelaterade skatter, eller en kombination av dem. Minimiskatten

på cigarrer och cigariller skall vara 5 procent av detaljhandelspriset, inklusive samtliga skatter, eller 9 euro per 1000 stycken, eller per kilogram.

En harmonisering av den indirekta beskattningen är viktig för att säkra den inre marknadens funktion. Genom att fastställa minimiskattesatser strävar man gradvis till att harmonisera accisnivån inom den inre marknaden. Enhetliga skattesatser och enhetliga definitioner av skattbara produkter minskar behovet av att skaffa likadana produkter från ett land där skattenivån avviker väsentligt. Starkt avvikande skattebelastning i olika medlemsländer kan medföra avsevärda snedvridningar av konkurrensen. Dessutom befrämjar en tillnärmning av accissatserna bekämpandet av smuggling och bedrägeri.

1.3. Det nya tobaksskattedirektivet

Medlemsstaterna kan fritt fastställa sin nationella accisnivå, om de iakttar gemenskapens ovannämnda minimiskattenivåer. Av denna orsak finns det fortfarande avsevärda skillnader mellan medlemsstaterna accissatser. I rådets nya direktiv 2002/10/EG om ändring av strukturer och skattesatser i fråga om punktbeskattning av tobaksvaror höjs minimiskattenivåerna för att förenhetliga tobaksbeskattningen. Direktivet skall försättas i kraft i medlemsstaterna senast den 1 juli 2002.

Enligt direktivet skall man, utom minimiskattekravet på 57 procent, för cigaretter fastställa en fast minimiskatt på 60 euro per 1000 cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. Denna höjer beskattningen i länder med en låg skatte- och prisnivå och tillnärmar sålunda medlemsstaternas beskattning. Dessutom ger direktivet möjlighet att avvika från minimiskattekravet på 57 procent, om accisen på cigaretter överstiger 95 euro per 1000 stycken. Bestämmelsen ger en möjlighet att sänka skatten på cigaretter i de medlemsstater där prisnivån på cigaretter redan i och för sig är hög. I Finland uppbärs 57,57 procent skatt på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. Detta gör 115,13 euro per 1000 cigaretter. Regeln ger alltså Finland möjlighet att sänka skatten på cigaretter om det anses behövligt av någon orsak. En sådan

orsak kunde till exempel vara en utvidgning av Europeiska unionen.

Enligt det nya tobaksskattedirektivet kan medlemsstaterna uppbära en minimiaccis på cigaretter som säljs till ett lägre pris än detaljhandelspriset på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin, förutsatt att denna accis inte överstiger den accis som tas ut på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. I praktiken ger denna bestämmelse medlemsstaterna en möjlighet att höja den nuvarande minimiaccisnivån från 90 procent till 100 procent. I Finland tillämpas en bestämmelse om minimiaccis enligt vilken för cigaretter skall betalas minst 90 procent av tobaksaccisen för cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. För att undvika marknadsstörning behövs den nya bestämmelsen i det fall att det på marknaden plötsligt börjar säljas billiga cigaretter. Ifrågavarande bestämmelse ger medlemsstaterna möjlighet att höja minimiskattenivån också i det fall att priset i den mest efterfrågade priskategorin sjunker av någon anledning. För närvarande föreligger dock inget behov av någon sådan ändring.

Dessutom bestäms i direktivet att minimiskattenivån på cigarrer, cigariller, finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter skall höjas, vilket tillnärmar skattenivån i medlemsstaterna. Eftersom skatterna i Finland på ovanstående produkter överstiger de minimivåer som fastställs i direktivet föreslås inga förändringar av skattenivån.

2. Föreslagna ändringar

2.1. Definitionen av cigarrer och cigariller

På vissa medlemsstaters marknad förekommer en produkt som liknar cigaretter och som måste anses utgöra cigaretter, eller substitut för sådana. Produkten har samma färg som en cigarr, eller en cigarill och täckbladet är fyllt med skuren tobak och inte med riven tobak som i cigarrer i allmänhet. Produkten konkurrerar inte endast med cigaretter utan dessutom snedvrider den marknaden för cigarrer. Eftersom produkten är billigare än cigaretter utgör den i tilltagande mån en frestelse för ungdomen.

Därför föreslås att definitionen av cigarrer och cigariller ändras så att de motsvarar gemenskapsrätten. Definitionen skall innehållas tobaksrullar

— som är fyllda med en riven blandning och med yttre täckblad av cigarrers normala färg som täcker produkten helt och i förekommande fall inkluderar filtret men, ifråga om cigarrer med munstycke, inte munstycket och med omblad båda av rekonstituerad tobak, om styckevikten utan filter eller munstycke är minst 1,2 gram och om täckbladet är anbringat i spiralform med en spetsig vinkel på minst 30 grader mot cigarrens längdaxel eller

— om dessa tobaksrullar är fyllda med en riven blandning av cigarrers normala färg, av rekonstituerad tobak som täcker produkten helt och i förekommande fall inkluderar filtret, men i fråga om cigarrer med munstycke inte munstycket, om styckevikten utan filter eller munstycke är minst 2,3 gram och om omkretsen är minst 34 millimeter på minst en tredjedel av längden.

Genom denna ändring förenhetligas beskattningen av dessa produkter och begränsas tillämpningen av den lägre skattesatsen till att gälla cigarrer och cigariller som är mycket arbetskrävande.

Genom det nya tobaksskattedirektivet ändras definitionen av cigarrer och cigariller för att en viss produkt som liknar cigaretter skall omfattas av beskattningen av dessa och för att säkra en rättvis beskattning. Ändringen av definitionen av cigarrer har ingen inverkan på beskattningen i Finland av dessa produkter, eftersom sådana produkter inte har funnits på marknaden. Tyskland, som är den enda medlemsstaten där ifrågavarande tobaksprodukter tillverkas har dock fått tillstånd att uppskjuta försättandet i kraft av den nya definitionen senast till den 1 januari 2008. Om den nationella lagstiftningen inte skulle ändras i fråga om denna definition, skulle dessa produkter beskattas enligt den lägre skattesatsen för cigarrer. För att undvika denna situation skall medlemsstaterna försätta ändringen i kraft genast då direktivet träder i kraft.

2.2. Skattefrihet för tobaksprodukter

Frågan hur man skattemässigt skall behandla tobaksprodukter som beskattats nationellt då produkterna levereras för konsumtion till en annan medlemsstat har uppstått på grund av frågor om praxis, eftersom gällande accislagstiftning inte innehåller några bestämmelser om skattefrihet för tobaksprodukter som har beskattats nationellt då de levereras för konsumtion till en annan medlemsstat. Tidigare har det uppenbarligen inte funnits några sådana produkter på marknaden. Aktuella produkter är i främsta rummet andra produkter innehållande tobak än cigaretter, cigarrer, cigariller eller pip- och röktobak. För att förenhetliga beskattningen av tobaksprodukter föreslås att också tobaksprodukter som har beskattats nationellt skall vara skattefria i det fall att de levereras för konsumtion annanstans inom Europeiska gemenskapens område än i Finland. I lagen om läskedrycksaccis (1474/1994), som innehåller bestämmelser om nämnda nationella accis, samt i lagen om oljeavfallsavgift (1475/1994), som innehåller bestämmelser om nämnda avgift som uppbärs nationellt, ingår likadana grunder för skattefrihet som i detta förslag. I enlighet med ovannämnda bestämmelser föreslås det av kontrollmässiga orsaker att skattefrihet skall beviljas endast

auktoriserade lagerhållare.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Propositionen har inga ekonomiska verkningar på beskattningen av produkter av sådan typ som cigaretter som beskattats som cigarrer, eftersom sådana produkter inte har förekommit på vår marknad. Propositionen antas inte heller ha nämnvärda ekonomiska verkningar på leveranser till andra gemenskapsländer av tobaksprodukter som har beskattats nationellt i Finland, eftersom sådana leveranser tillvidare inte har förekommit och eftersom denna verksamhet antas förbli obetydlig också i framtiden.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänstearbete inom finansministeriet, i samarbete med tullstyrelsen. Social- och hälsovårdsministeriet har ombetts att ge sitt utlåtande.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2002.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslagen

Lag

om ändring av lagen om tobaksaccis

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tobaksaccis den 29 december 1994 (1470/1994) 3 § 1 mom. 3 och 4 punkten samt
fogas till 10 § en ny 3 punkt som följer:

3 §

Med cigarrer och cigariller avses tobaksrullar som kan rökas som sådana och

3) som är fyllda med en riven blandning och med yttre täckblad av cigarrers normala färg som täcker produkten helt och i förekommande fall inkluderar filtret, men i fråga om cigarrer med munstycke inte munstycket och med omblad båda av rekonstituerad tobak, om styckevikten utan filter eller munstycke är minst 1,2 gram och om täckbladet är anbringat i spiralform med en spetsig vinkel på minst 30 grader mot cigarrens längdaxel;

4) som är fyllda med en riven blandning och med yttre täckblad av cigarrers normala färg, av rekonstituerad tobak som täcker produkten helt och i förekommande fall inklude-

rar filtret men, i fråga om cigarrer med munstycke, inte munstycket, om styckevikten utan filter eller munstycke är minst 2,3 gram och om omkretsen är minst 34 millimeter på minst en tredjedel av längden.

10 §

Förutom vad lagen om påförande av accis stadgar är accisfria

3) i 7 § nämnda tobaksprodukter som en auktoriserad lagerhållare levererar för konsumtion annanstans inom Europeiska gemenskapens område än i Finland.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2002.

Helsingfors den 28 mars 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Sauli Niinistö*

Lag

om ändring av lagen om tobaksaccis

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tobaksaccis den 29 december 1994 (1470/1994) 3 § 1 mom. 3 och 4
punkten samt
fogas till 10 § en ny 3 punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Med cigarrer och cigariller avses tobaks-
rullar som kan rökas som sådana och

3) i vilka det yttersta täckbladet har samma färg som en vanlig cigarr och i vilka dessutom finns ett omblad; täckbladet och ombladet skall vara av rekonstituerad tobak; av de tobaksbitar som utgör fyllning skall minst 60 viktprocent vara mer än 1,75 millimeter i såväl längdriktningen som på bredden; täckbladet skall vara lindat i spiralform omkring produkten på sådant sätt att det är i minst 30 graders spetsig vinkel mot längdaxeln, eller

4) i vilka det yttersta täckbladet är ett omslag tillverkat av rekonstituerad tobak av samma färg som en vanlig cigarr; produktens styckevikt, med undantag för filter eller holken, skall vara minst 2,3 gram; av de tobaksbitar som utgör fyllning skall minst 60 viktprocent vara mer än 1,75 millimeter i såväl längdriktningen som på bredden; av produktens längd skall minst en tredjedel ha ett omkretsmått på minst 34 millimeter.

3) som är fyllda med en riven blandning och med yttre täckblad av cigarrers normala färg som täcker produkten helt och i förekommande fall inkluderar filtret, men i fråga om cigarrer med munstycke inte munstycket och med omblad båda av rekonstituerad tobak, om styckevikten utan filter eller munstycke är minst 1,2 gram och om täckbladet är anbringat i spiralform med en spetsig vinkel på minst 30 grader mot cigarens längdaxel;

4) som är fyllda med en riven blandning och med yttre täckblad av cigarrers normala färg, av rekonstituerad tobak som täcker produkten helt och i förekommande fall inkluderar filtret men, i fråga om cigarrer med munstycke, inte munstycket, om styckevikten utan filter eller munstycke är minst 2,3 gram och om omkretsen är minst 34 millimeter på minst en tredjedel av längden.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

Förutom vad lagen om påförande av accis
stadgar är accisfria

3) i 7 § nämnda tobaksprodukter som en
auktoriserad lagerhållare levererar för kon-
sumtion annanstans inom Europeiska ge-
menskapens område än i Finland.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2002.